

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. VIII. De beneficio Doctrinae nobis per Verbu[m] incarnatu[m] collato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

impendiis creaturæ suæ misellæ & perditæ subuenire. Tertio denique, si effectum & fructum spectes, hic quoque est infinitus. Nam complura beneficia infinitæ æstimationis nobis per mysterium Incarnationis siue per Verbum incarnatum sunt collata, de quibus nunc dicemus. Ex his constat, hoc beneficium triplici ratione esse infinitum, & infinitis laudibus, gratiarum actionibus, & obsequiis dignum.

Primo igitur misericordiæ beneficio, quod ceterorum est fundamentum, explicato, consideremus reliqua non omnino omnia, sed potissimum generalia, quæ infinitæ sunt æstimationis.

CAPVT VIII.

De beneficio Dæct. in nobis per Verbum incarnatum collato.

Secundum beneficium, Doctrina celestis, Tenebra mundi ante Christi aduentum.

SECUNDVM itaque beneficium est *Celestis illa doctrina*, quam per se nobis impertit. Vide quantis in tenebris mundus ante Domini aduentum fuerit, & quantis erroribus implicitus. Ignorabat mundus (paucis exceptis) suum & rerum omnium Opificem; ignorabat diuinam prouidentiam & gubernationem, fines bonorum & malorum, vitam scilicet æternam, & mortem æternam, cælum & infernum; ignorabat animæ immortalitatem, peccatorum malitiam, virtutum & bonorum operum dignitatem, regulam rectè viuendi: ignorabat viam vitæ, & cæcus per tenebras currebat in mortem, mortem secundam, mortem immortalem. Pro Numine colebat vel cælestia corpora, solem, lunam, astra; vel homines impios & damnatos, qui olim potentia vel industria aliqua excelluerant, adulteros, homicidas, deceptores, irapuros, omnibus sceleribus inquinatos, Saturnum, Iouem, Martem, Mercurium, Venereum, & similes; vel horum statuas, & in statuis dæmones salutis suæ hostes; vel animalia rationis expertia, & alia his fœdiora. Denique diabolus Princeps tenebrarum, tamquam huius mundi tenebrosi deus, omnes sub suo imperio & disciplina tenebat, secumque ad infernum & æternam noctem trahebat. O tenebras exitiales, & æternæ mortis æternique luctus præuias & socias! ô infelix seculum ante Domini aduentum, tanto malo oppressum, quantumuis opibus, potentia, & eloquentia florens! ob quas tamen nugas quædam curæ & infelices animæ illud mirantur, & beatum prædicant,

cant, stultè nimis & absurdè! humana sunt ista, terrena & momentanea; nec hilum profunt ad vitam æternam, si doctrina Christi absit, si Christum Dei Sapienciam, & viam salutis ignores.

60 Dominus igitur nostri misericordia commotus cum in mundum venisset, sua doctrina has tenebras dispulit, errores detexit, ^{Illustratio per Christum.} diaboli fraudes & tyrannidem aperuit, mundum illuminavit, Auctorem rerum omnium, eiusque providentiam, misericordiam & iustitiam ostendit, bonorum præmia, & æterna supplicia proposuit, denique totam salutis viam, hoc est seipsum & sua instituta, clarissimè omnibus demonstravit, & facillimam reddidit. Fecit autem hoc non per Angelum aliquem, vel Prophetam, sed per seipsum, ^{Quanto labore.} aliquot annorum tractu, ingenti labore, in fame & siti, in æstu & frigore, in multa corporis fatigatione, in variis locis, in oppidis, in viculis, in deserto, in montibus, in campestribus, terra & mari, publicè & priuatim, per domos & Synagogas, in Templo & in plateis, nunc multis nunc paucis auditoribus. Neminem dedignabatur, nemini doctrinam cælestem subtrahebat, omnibus eam offerens, & passim etiam ingerens, & occasionem captans vbi opportunum iudicabat. Neque verò ob hominum duritiam, aut Pharisaorum calumnias & atroces in ipsum blasphemias, neque ob tormentorum & mortis metum (quamvis sciret hæc sibi propter suam doctrinam ab ipsis parari) vnquam destitit. Iam verò quàm benignè ad discipulorum & auditorum suorum captum se demisit, quàm aptè eorum ruditati sublimem illam doctrinam suam accommodavit, adhibitis exemplis, parabolis, similibus ex rebus vilitatis & humanis, vtenisque sermone vulgari, absque verborum fuce, absque vanis lenociniis orationis. Quàm patienter eorum ^{ἀποροῦντων} inconsiderationem, ingenij crassitiam & tarditatem sustinuit? sæpius eadem explicans, ad vides & inconspectas eorum interrogationes benignè respondens, distortas illorum apprehensiones corrigens, & mentem eorum terrenis assuetam, sensim ad cælestia, capiendâ familiariter instruens. Mirabile spectaculum, videre Sapienciam illâ cum rudibus & infimæ sortis hominibus, cum piscatoribus & mechanicis assidue versantem, ambulantem, sedentem, comedentem, loquentem, in illis erudiendis docendisque assidue occupatam, & eorum captui suaviter in omnibus se accommodantem. Quis iam non libentissimè se, quantumvis sibi sapiens videatur, in rudibus erudiendis occupet, cum videat id tanto studio ipsam Sapienciam incarnatam fecisse?

Ii 3 Denique,

Excellentia
doctrinae Christi
si quoad
modum.

Denique, si ipsa doctrina spectetur, quam haec tota grauis, quam seria, quam aliena ab omni curiositate, nihil nisi quod sit vtile salutis continens! quam placida, & rudibus etiam ingenii accommodata, ut omnes eius possint esse participes! quam sublimis & inexhausta profunditatis, ut nullum ingenium sit tantum, quin semper in ea possit proficere! quam pura, quam omni ex parte perfecta, totum illustrans intellectum, omnem reformans affectum, omnem excludens iniquitatem, omnem dirigens operationem, omnem componens vitam, omnia interiora & exteriora hominis diuinae voluntati & aeternae legi conformans! Vniuersa sacra Scriptura admirabilis est & diuina, utpote ex Spiritu sancti illustratione profecta; sed multum eminet Euangelicus sermo, quem Sapientia incarnata suo ore deprompsit. Est enim & planior, & sublimior; ad intellectum illustrior, ad affectum potentior, ad gustum internum dulcior, ad conuersionem peccatorum efficacior, ad profectum iustorum & perfectionis culmen assequendum conuenientior. Vtitur enim Spiritus sanctus ingenii hominum ut instrumentis, eorumque conditioni, quoad elocutionem & modum apprehendendi, salua veritate eorum quae enuntiari vult, se plurimum attemperat. neque enim consuetum illorum eloquendi aut concipiendi modum immutat, sed iis utitur prout inuenit. quo fit ut magna sit varietas in sacris Scripturis, pro varietate ingeniorum quibus Spiritus sanctus utitur. At instrumentum quo sermo Euangelicus est administratus, fuit humanitas Christi omni sapientia & eloquentia praedita, nihil scabri, distorti, obscuri, aut alicuius humanae imperfectionis habens. quare poterat orationem suam optimè ad nostrum captum & vtilitatem, seruata sensus profunditate, temperare. Vnde certum est, hac doctrina nihil vel elocutione, vel conceptibus rerum, vel sententiarum vi & pondere excellentius, aut homini conuenientius ac salutarius posse cogitari, ex eaque facile percipi, autorem longè maiorem homine fuisse. quo fit ut qui illam attentè legit, aut perpendit, mirè afficiatur, & summa tantae sapientiae capiatur admiratione. Consideremus parum per quam miris modis, & ad quantam perfectionem nos excitet.

Quam sublimis sit doctrina Christi de moribus.

Quo modo Christus commendat paupertatem, castitatem, obedientiam, abnegationem sui, dilectionem inimicorum, mansuetudinem, & studium orationis.

Ad paupertatem & rerum terrenarum abdicationem: *Nisi quis renuntiauerit omnibus quae possidet, non potest meus esse discipulus.* & Matthæi 19. *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quae habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in caelo.* & infra: *Amen dico vobis, quod vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me, centuplum accipietis, & vitam*

vitam aeternam possidebitis. Marci 10. Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domum, aut fratres, aut patrem, aut agros propter me & Evangelium, qui non accipiat centies tantum nunc in hoc tempore, & in seculo futuro vitam aeternam. Idem habetur Luc. 18.

Ad castitatem: Matth. 19. Sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt propter regnum caelorum, qui potest capere capiat.

Ad obedientiam & integram sui mortificationem: Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Luc. 14. Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Ioan. 12. Qui amat animam suam, perdet eam; & qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam custodit eam. Idem sapientius Dominus vsurpauit.

Ad dilectionem inimicorum: Matth. 5. Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, & orate pro persecuentibus & calumniantibus vos, ut sitis filij Patris vestri qui in caelis est, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. Et alibi iubet, ut quoties frater in nos peccauerit, Matthaei 18. toties ei ignoscamus, etiamsi id centies vel millies accideret. Quante Domini doctrinam haec sciuit, (paucos quosdam diuinitus illustratos excipio;) vel si quis sciuit, quis tam clare, tam enucleate tradidit? Quis dignitatem & vtilitatem paupertatis, castitatis, abnegationis sui, dilectionis inimicorum ita explicuit, & homines tam efficaciter ad haec concitauit?

Ad studium orationis: Luc. 18. parabolam iudicis iniqui docet oportere semper orare, & non deficere. & Luc. 11. idem ostendit parabolam amici petentis ab amico tres panes, inde concludens, Et ego dico vobis, petite & dabitur vobis, querite & inuenietis, pulsate & aperietur vobis. omnis enim qui petit accipit, & qui querit inuenit, & pulsanti aperietur. Quod rursus alia similitudine pulcherrime confirmat: Quis, inquit, ex vobis patrem petit panem, numquid lapidem dabit illi? aut si petierit ouam, numquid porroget ei scorpionem? Si ergo vos cum his mali, nostis bona data dare filiis vestris, quanto magis Pater vester caelestis de caelo dabit spiritum bonum petentibus se? Denique saepe repetit, omnia nos impetraturos, quae in nomine ipsius petierimus. Verum quam diuina & admirabilis est illa oratio, quam discipulos suos docuit, cuius vim alibi breuiter expendimus.

De summo
bono Lib. 4.
cap. 1.

63 Omitto diuinas illas parabolas sapientiae plenas, & alia quibus
nos

nos

Matth. 5. &
Luc. 6.Psal. 77.
Matth. 13.

Sap. 13.

Sap. 9.

nos ad fiduciam diuinæ providentiæ, ad mortis contemptum, ad patientiam, mansuetudinem, humilitatem, temperantiam, ceterasque virtutes mirabiliter instruit. Omitto stupendam illam, & carni paradoxam beatitudinum doctrinam, ad quam tota Philosophorum doctrina vix umbræ instar obtinet. Quam verè de se dixit Sapientia illa: *Aperiam in parabolis os meum, eructabo abscondita à constitutione mundi!* Quis ergo neget, hoc beneficium doctrinæ infiniti esse pretij? Est enim fundamentum salutis, est radix immortalitatis & vitæ æternæ: sine hac doctrina omnis ars, omnis scientia, prudentia, eloquentia, industria vana est, & magis noxia quàm utilis: ad hanc omnis sapientia humana nox est, & meræ tenebræ. *Vani enim sunt omnes homines, in quibus non est scientia Dei. Et si quis erit consummatus inter filios hominum, si ab illo abfuerit sapientia tua, in nihilum computabitur.* Deinde si beneficij magnitudo pensetur ex modo & labore quo collatum est, etiam ex hoc capite hoc beneficium infinitè æstimandum, quod tanto labore, sudore, studio & incommodis Filij Dei nobis est præstitum.

CAPVT IX.

*De beneficio Exemplorum omnis virtutis.*Tertium beneficium,
Exemplum.

Cur via virtutis vitetur ardua, & sæculi facili.

TERTIVM beneficium est *Exemplum omnis virtutis*, quod nobis Sapientia incarnata per seipsam præbuit. Non satis illi erat nos docere verbo, & omnis boni disciplinam diuino sermone suo mentibus nostris commendare, sed voluit etiam nos confirmare ac incitare suo exemplo, & ad omne virtutis officium præire. Multi enim alioquin dicturi erant, facile esse perfectam virtutem oratione tradere; sed nimis difficile, operatione & factis exhibere: hanc difficultatem non esse Dominum nostrum expertum, sed graua nobis onera imposuisse, quæ digito suo ipse non tetigisset; sicque difficultate rei deterriti, salutarem doctrinam vel non fuissent complexi, vel semel susceptam abiiecissent. Mens enim humana, cum inter naturas rationales sit infima, ac proinde carni mortali inserta, & sensibus addicta, nihil præter sensibilia & temporalia, vt honores, diuitias, voluptates perfectè apprehendit: spiritalia, vt pulchritudinem virtutum, & bona vitæ futuræ, obscure & confuse. Hinc fit vt à spiritualibus moueatur parum & languidè, à sensibilibus multum & validè. motiones enim affe-